

Lausuma

Kaikilta osin tarkastettavissa olevan, tilivelvollisen ja vaikuttavan pankkivalvontajärjestelmän varmistaminen yhteisen valvontamekanismin käyttöönoton jälkeen

Me, EU:n jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten pääjohtajien ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen presidentin yhteyskomitea,

tiedostamme, että yhteisen valvontamekanismin (YVM) perustaminen marraskuussa 2014 muutti EU:n pankkivalvonnan rakennetta, kun Euroopan keskuspankille (EKP) annettiin vastuu valvoa euroalueen pankkeja,

toteamme, että EKP:n suoraan valvontaan tulee näin ollen lähes 130 'merkittävää' pankkia, joiden omaisuusarvo on yhteensä 22 biljoonaa euroa,

palautamme mieleen yhteyskomitean 8. toukokuuta 2013 antaman lausuman *Asianmukaisten tarkastus- ja tilivelvollisuusjärjestelyjen merkitys talous- ja rahaliitossa ja EU:n talouden ohjausjärjestelmässä* sekä yhteyskomitean lokakuussa 2011 antaman lausuman *Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ja EU:n talouden ohjausjärjestelmässä viime aikoina tapahtuneen muun kehityksen vaikutus Euroopan unionin jäsenvaltioiden ylimpiin tarkastuselimiin ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen*,

korostamme näissä lausumissa esitettyjä peruseriaatteita eli riittävää avoimuutta, asianmukaista tilivelvollisuutta ja asianmukaista julkishallinnon tarkastustoimintaa julkisten varojen ollessa kyseessä,

tiedostamme, että yhteisen valvontamekanismin käyttöönotto luo uusia haasteita mainittujen periaatteiden noudattamiselle ja korostaa seuraavia jo aiemmin ilmenneitä puutteita:

- merkittävällä määrällä ylimpiä tarkastuselimiä on vain osittaiset valtuudet tai ei lainkaan valtuuksia tarkastaa kansallisia valvontaviranomaisiaan ja niiden (valvonta)toimintaa, erityisesti jos keskuspankit hoitavat kyseisen valvontatehtävän
- osa kansallisista ylimmistä tarkastuselimistä on menettänyt valtuudet tarkastaa merkittäviin pankkeihin kohdistuvaa valvontaa jäsenvaltiossaan sen jälkeen, kun valvontavastuu siirrettiin EKP:lle yhteisen valvontamekanismin käyttöönoton myötä
- osa kansallisista valvontaviranomaisista ei ole tilivelvollisia eikä raportoi valvontatoiminnastaan millekään kansalliselle viranomaiselle,

panemme merkille, että CRD IV -direktiivissä¹ mainitut finanssilaitokset jäävät sekä EKP:n suorittaman valvonnan että kansallisten valvontaviranomaisten toimivallan ulkopuolelle,

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, 2 artiklan 5 kohta.

panemme merkille, että pankkivalvontaviranomaisten ja niiden toiminnan julkinen tarkastus (mukaan lukien tarkastajan rajoittamaton pääsy kaikkiin merkityksellisiin tietoihin), on vakiomenettely tietyissä maissa kuten USA:ssa, Kanadassa, Australiassa, Tanskassa, Ruotsissa, Ranskassa ja Saksassa silloinkin, kun pankkivalvonta on keskuspankkien vastuulla,

tiedostamme, että Euroopan tilintarkastustuomioistuin valmistelee parhaillaan ensimmäisiä EKP:n valvontatoimintaan kohdistuvia tarkastuksiaan, mutta panemme merkille, että EKP:n käsityksen mukaan Euroopan tilintarkastustuomioistuimen valtuudet tarkastaa EKP:n hallinnon tehokkuus eivät kata EKP:n valvontatehtäviin liittyviä toimintaperiaatteita ja päätöksiä,

tuomme esiin usean ylimmän tarkastuselimen käsityksen, jonka mukaan on paikattava kiireesti mahdolliset tarkastustoiminnan aukot, jotka ovat syntyneet kansallisella tasolla silloin, kun kansallisten ylimpien tarkastuselinten aiempia pankkivalvontaa koskevia tarkastusvaltuuksia ei ole korvattu antamalla Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle valtuudet tarkastukseen EKP:n tasolla.

Toteamme, että

Tarkastustoiminnassa ilmenee aukko niissä euroalueen maissa, joissa kansallisten ylimpien tarkastuselinten aiempia, kansallisiin pankkivalvontaviranomaisiin kohdistuvia tarkastusvaltuuksia ei aiota korvata Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vastaavantasoisella tarkastustoiminnalla, jonka kohteena on EKP:n valvontatoiminta. On aiheellista selvittää, mitä seurauksia mahdollisesti aiheutuu ylimmän tarkastuselimen tarkastusvaltuuksille, jos euroalueen ulkopuolinen maa liittyy yhteiseen valvontamekanismiin. Lisäksi tarkastustoimintaan jää aukko niissä maissa, joissa kansallisten ylimpien tarkastuselinten tarkastusvaltuudet ovat kansallisten pankkivalvontaviranomaisten osalta rajalliset tai puuttuvat kokonaan.

Euroopan unionissa voidaan saavuttaa kaikilta osin tarkastettavissa oleva ja tilivelvollinen pankkivalvonta vain, jos kansalliset ylimmät tarkastuselimet ja Euroopan tilintarkastustuomioistuin työskentelevät tiiviissä yhteistyössä tarkastustoiminnan aukkojen paikkaamiseksi ja niistä aiheutuvien riskien minimoimiseksi.

Suositlemme, että tietoisuutta kaikilta osin tarkastettavissa olevan, tilivelvollisen ja vaikuttavan pankkivalvontajärjestelmän varmistamisen osalta lisätään seuraavin keinoin:

ylimmät tarkastuselimet kansallisella ja EU:n tasolla:

- **jäsenvaltioiden ylimpiä tarkastuselimiä kannustetaan tiedottamaan kansallisille hallituksilleen ja parlamenteilleen kyseisistä asioista**
- **jäsenvaltioiden ylimpiä tarkastuselimiä kehoitetaan osallistumaan suunnitteilla olevaan yhteiseen tarkastukseen**, jonka aiheena on yksittäisiin, merkitykseltään vähäisiin pankkeihin kohdistettu valvonta tarkastukseen valituissa EU-maissa; tarkastus on määrä käynnistää vuonna 2015, ja sen tulokset esitetään yhteyskomitealle

EU:n toimielimet ja kansalliset viranomaiset:

- **Euroopan parlamenttia, Euroopan unionin neuvostoa, Eurooppa-neuvostoa ja Euroopan komissiota kannustetaan harkitsemaan Euroopan tilintarkastustuomioistuimen valtuuksien vahvistamista** EKP:n yhteisen valvontamekanismin tarkastuksen osalta; samalla voitaisiin selvittää yhteistä valvontamekanismia koskevan asetuksen 20 artiklan 7 kohdan soveltamisalaa ja/tai tarvittaessa muuttaa yhteistä valvontamekanismia koskevan asetuksen 20 artiklan 7 kohtaa sekä EKP:n ja EKP:n perussäännön 27 artiklan 2 kohtaa

- **kansallisia hallituksia ja parlamentteja kannustetaan laajentamaan kansallisten ylimpien tarkastuselintensä tarkastusvaltuuksia** vakavaraisuusdirektiivin IV (CRD IV) ylimmille tarkastuselimille 59 artiklan 2 kohdassa tarjoamien mahdollisuuksien mukaisesti, jotta valtuudet käsittäisivät myös keskuspankkien ja finanssivalvontaviranomaisten tarkastuksen
- **Euroopan komissiota kannustetaan** käsittelemään näitä kysymyksiä yhteisen valvontamekanismin ensimmäisen arvioinnin yhteydessä; arvioinnin tulokset julkaistaan vuoden 2015 loppuun mennessä.

Korostamme, että on tärkeää toteuttaa edellä mainitut toimet kiireellisesti ja koordinoitusti niin, että ne toimisivat asianmukaisena keinona vastata meneillään olevaan taluskriisiin; näin voitaisiin myös hyödyntää tilaisuus perustaa kaikilta osin tarkastettavissa oleva, tilivelvollinen ja vaikuttava pankkivalvontajärjestelmä. Järjestelmän olisi katettava myös finanssilaitosten muu toiminta (esim. vakuutus- ja sijoitustoiminta).

Yhteyskomitean puheenjohtaja lähettää tämän lausuman Euroopan parlamentille, Euroopan unionin neuvostolle, Eurooppa-neuvostolle, Euroopan komissiolle, euroryhmälle sekä EU:n jäsenvaltioiden kansallisille parlamenteille ja hallituksille.